

Martin Merrild
Formand
Landbrug &
Fødevarer

Egon Østergaard
Formand
Dansk Ornitologisk
Forening

Sammen om viben

Viben er en elsket forårsbebuder i landbrugslandet, og dens muntre kald og karakteristiske flugt henover mark og eng er et sikkert forårstegn for mange landmænd. Men viben er gået tilbage i Danmark med ca. 75 % bare siden 1976, så den har brug for en hjælpende hånd.

Derfor sætter vi nu i fællesskab fokus på, hvad der skal til for at skabe bedre forhold for viberne i landbrugslandet.

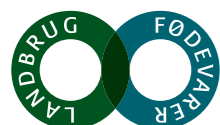
Som landmand kan du ofte gøre en forskel for viben på din ejendom. Vi håber derfor, at så mange som muligt vil følge en eller flere af anbefalingerne i denne folder og på den måde være med til at hjælpe viben.

Læs mere og meld dig til på www.lf.dk/viben

Læs mere om viben på www.dof.dk/vibe

Anbefalingerne er blevet til i et fagligt samarbejde mellem Dansk Ornitologisk Forening og SEGES. De tager udgangspunkt i et faktaark, der kan findes på de to organisationers hjemmesider. Her finder du også anden information om viben.

Vær opmærksom på, at nye naturområder og levesteder for nogle dyre- og plantearter i særlige tilfælde kan betyde, at du kan få restriktioner i forhold til din landbrugsdrift. Hvis du er i tvivl om mulige konsekvenser så kontakt din landbrugsrådgiver. Kontakt også din landbrugsrådgiver, hvis du har spørgsmål i forhold til reglerne for grundbetaling og evt. tilsagn om pleje af græs- og naturarealer.

Landbrug & Fødevarer
Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

VIDEN – VÆKST – BALANCE

SAMMEN OM AT HJÆLPE VIBEN

I Danmark er viben gået tilbage med ca. 75 % siden 1976 især på grund af mangel på gode levesteder for dens unger.

I denne folder kan du læse om en række enkle tiltag, som du frivilligt kan udføre for at hjælpe viben. Ud over at gavne viben vil tiltagene også give bedre levesteder for en lang række af agerlandets øvrige dyre- og plantearter.

Anbefalingerne er især for dig der:

1. Står for driften af omdriftsarealer eller eng- og græsarealer, hvor viben yngler i dag, eller som ved, at viben yngler tæt på dine egne marker og enge
2. Har arealer, hvor du kan huske, at viben tidligere har ynglet, men nu er forsvundet fra (inden for de sidste 10 år)
3. Har planer om at indgå i et større lavbunds- eller vådområdeprojekt

Et samarbejde mellem:

Dansk Ornitologisk Forening

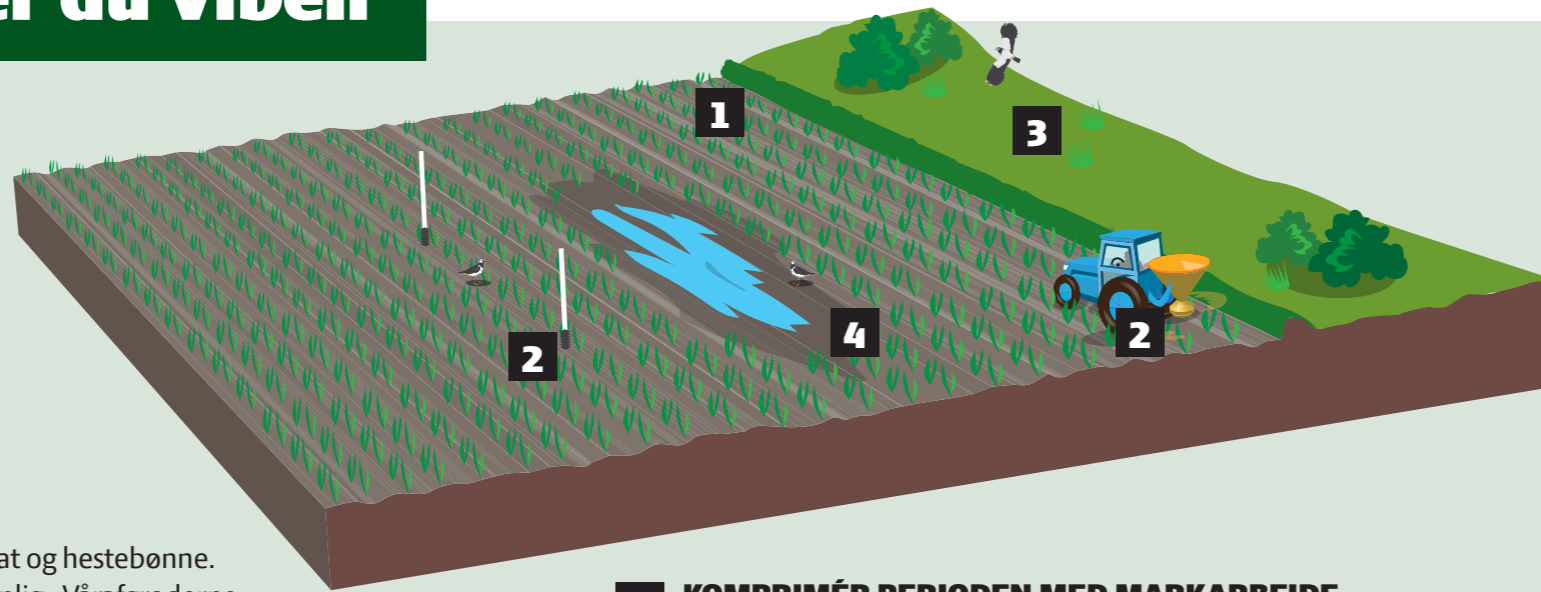
BirdLife
DANMARK

Sådan beskytter du viben

Omdriftsarealer

I dag afhænger mange vibers yngle-succes af et samspil mellem forholdene på omdriftsarealer og de nærliggende eng- eller græsarealer. Du har flere muligheder for at foretage en vibevenlig drift af dine omdriftsarealer.

1

VÅRSÆDE AFGRØDER ER VIBEVENLIGE

– særligt roer, vårbyg, frilandsgrøntsager, frøspinat og hestebønne. Majs er på grund af sin hurtige vækst ikke vibevenlig. Vårafgrøderne bør have en udstrækning på minimum 2-5 ha, men kan være mindre, hvis de ligger tæt på et permanent græsareal. Afgrøderne bør placeres i områder uden træbevoksning lige omkring marken for at undgå angreb fra rov- og kragefugle.

2

KOMPRIMÉR PERIODEN MED MARKARBEJDE

– helst skal al forårets markarbejde foretages i ét hug. Særligt tromling er en trussel mod vibernes æg og unger. Er dette ikke en mulighed, kan man alternativt markere vibereder med svajestokke 10 meter før og efter reden i kørselsretningen, så redskaber kan løftes ved passage af reden.

3

PLACÉR VÅRSÆDE AFGRØDER NÆR AREALER MED PERMANENT GRÆS

Dette øger sandsynligheden for, at viben kan føre sine unger sikkert fra marken til engen, hvor fødeudbuddet er større.

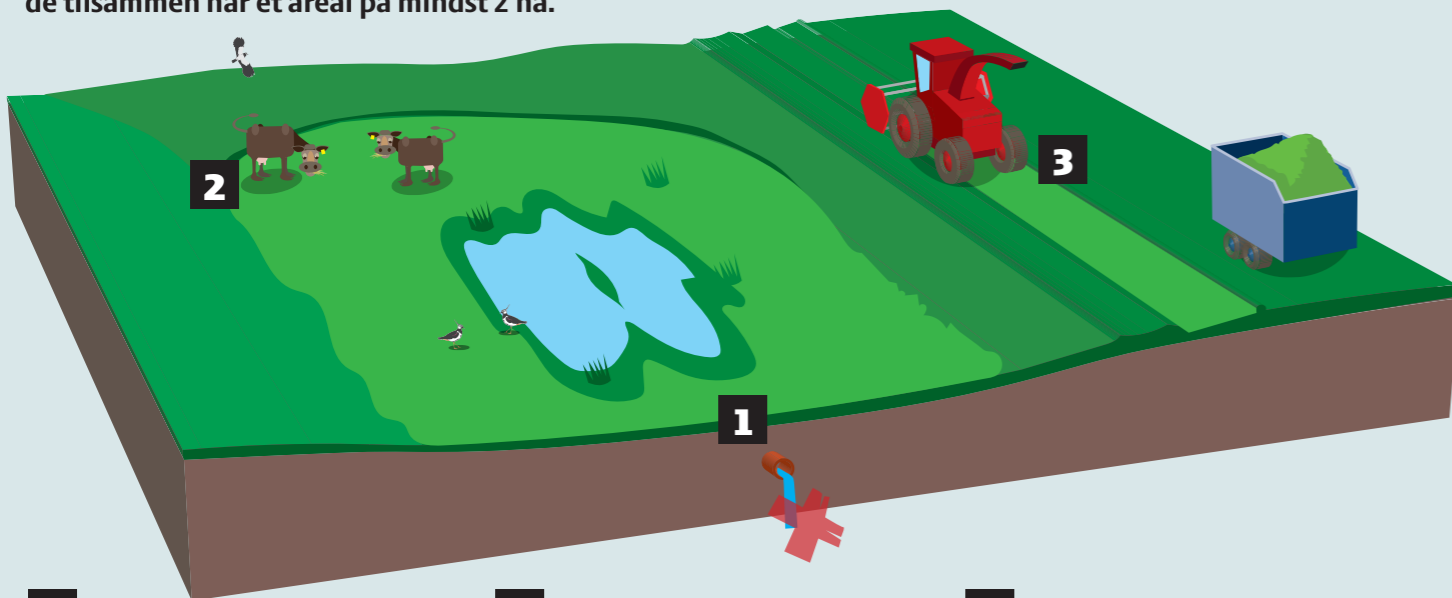
4

BEVAR DE FUGTIGE PLETTER

Hvis der i foråret er områder i din mark på under 100 m², som er bare eller står under vand, kan du med fordel lade disse områder være til gavn for viben. Hvis du har områder på over 100 m², hvor du har udført en landbrugsaktivitet (fx såning) inden for det indeværende kalenderår, men som nu står under vand eller har bare pletter, kan du også lade disse områder være til gavn for viben.

Eng- og græsarealer

Selv små, fugtige englodder kan være vigtige fødekamre for vibungers opvækst, især hvis de ligger i tilknytning til omdriftsarealer med forårssåede afgrøder, og de tilsammen har et areal på mindst 2 ha.

1

SKAB ELLER BEVAR FUGTIGE ENGE

- særligt lavvandede arealer. Har du fugtige engarealer, som bliver drænet, vil en begrænsning eller udfasning af dræningen være en god mulighed for at tilgodese viben.

2

LET GRÆSNING, GERNE HELE ÅRET

Græssende dyr er med til at skabe optimale betingelser for viben. Den mest vibevenlige græsningsform er en let helårsgræsning, hvor dyrene går i lavt antal på arealet hele året rundt.

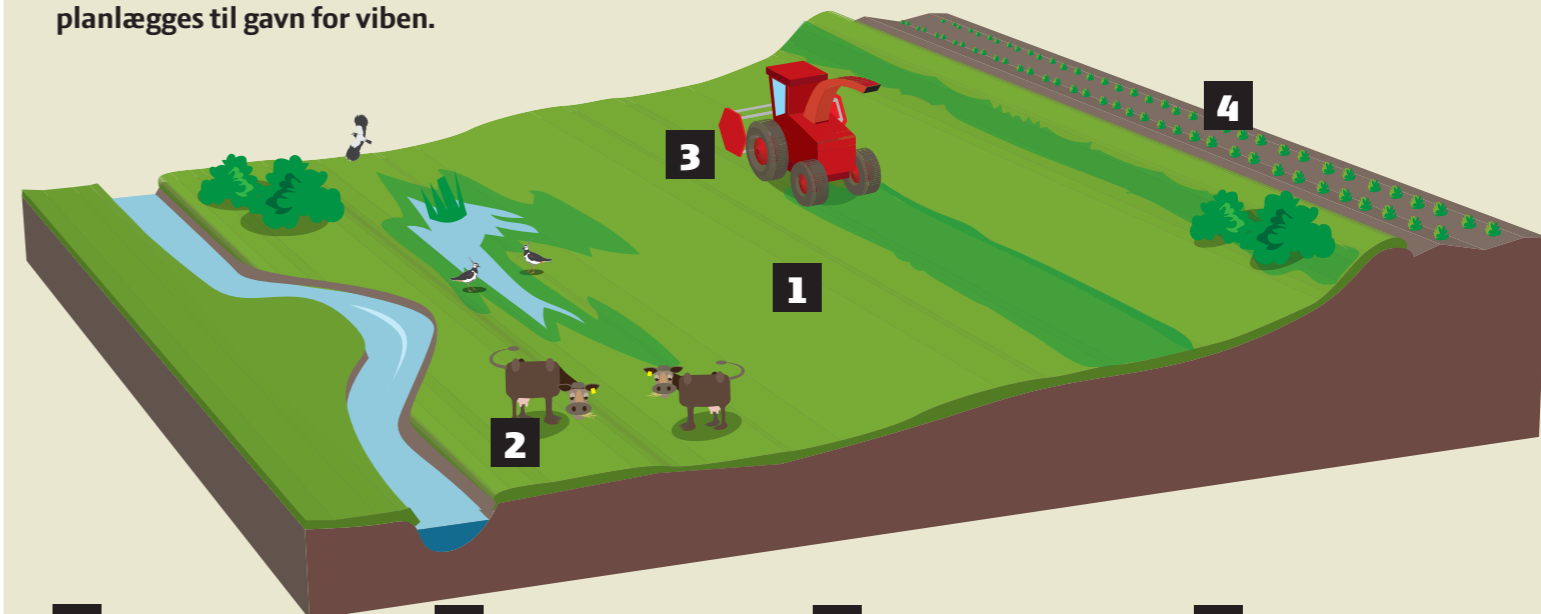
3

I APRIL/MAJ: UNDGÅ TROMLING OG REDUCÉR SLÆT

Eventuelle slæt senere på foråret og sommeren bør foretages 'indefra og ud', så viben og dens afkom har en chance for at slippe væk fra maskinerne.

Lavbunds- eller vådområdeprojekter

Har du etableret et nyt vådområde eller lavbundsareal, eller skal du i gang med et projekt, så husk at tænke på, hvordan driften kan planlægges til gavn for viben.

1

SKAB SAMMENHÆNGENDE AREALER

Store sammenhængende (over 2 ha) fugtige og lysåbne arealer er gode leve- og yngleområder for viber.

2

LET GRÆSNING, GERNE HELE ÅRET

Våde områder i kombination med let græssede græs- og engarealer er optimalt for viber.

3

I APRIL/MAJ: UNDGÅ TROMLING OG REDUCÉR SLÆT

Eventuelle slæt senere på foråret og sommeren bør foretages 'indefra og ud', så viben og dens afkom har en chance for at flygte.

4

PLACÉR VÅRSÆDE AFGRØDER NÆR LAVBUNDSAREALET

Dette øger sandsynligheden for, at viben kan føre sine unger sikkert fra marken til lavbundsarealet, hvor fødeudbuddet er større.

Bliv endnu mere vibevenlig: kombinér flere tiltag

Alle de forslåede tiltag kan være med til at skabe bedre forhold for viben. Den bedste effekt opnås dog, hvis du har mulighed for at kombinere flere tiltag på én gang. Jo flere tiltag du kombinerer, jo bedre forhold giver du viben. Den allermost vibevenlige løsning er, hvis du kan kombinere et fugtigt, afgræsset engareal med nærliggende vårsåede afgrøder, der drives vibevenligt.